

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 374/08-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 86/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 86/2007.

Sťažovateľ uviedol, že:

„I.A. Sťažovateľ podal žalobu proti sudkyňi (JUDr. A. R. z Okresného súdu Bratislava II, ktorá je plne dôvodná.

I.B. Hoci má sťažovateľ nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov, opakovane sa dostáva do mlyna vymáhania, poplatkov spôsobom , ktorý je v rozpore so zákonom, násilím.

I.C. Sťažovateľ podal sťažnosť na subjektívne a zbytočne prietahy v konaní predsedovi súdu dňa 02. 04. 2008.

I.D. Okresný súd Bratislava III, namiesto odstránenia prietahov, nepriznal oslobodenie od poplatkov, čo je rozhodnutie v rozpore so zákonom. Tento súd nerešpektoval uznesenie 3Co/360/05-97 zo dňa 22. 09. 2006 ktoré právoplatné a malo byť OS BA III rešpektované, z dôvodu, že majetkové pomery sťažovateľa sa zhoršili oproti dňu 22. 09. 2006 - nemá dávky v núdzi.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol:

„II.A. Okresný súd Bratislava III porušuje základné právo D. B. garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 právo na spravodlivé konanie a verejné prerokovanie veci Medzinárodného dohovoru o základných ľudských právach a slobodách.

II.B. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie 12C/86/2007-43 zo dňa 06. 06. 2008 Okresného súdu Bratislava III a uznesenie 2Co/160/08-49 zo dňa 11. 07. 2008 Krajského súdu Bratislava.

II.C. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému sudu Bratislava III zaplatiť D. B. primerane zadost'učinenie vo výške 100 000,- Sk v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu, prikazuje zaplatiť trovy konania advokátovi a sťažovateľovi v lehote 15 dní.

II.D. Okresný súd Bratislava III je povinný konať bezodkladne vo veci 12C/86/2007.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 86/2007 porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ 9. októbra 2006 podal Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) návrh na ochranu osobnosti a vyplatenie nemajetkovej ujmy proti Mgr. A. R. - sudkyni Okresného súdu Bratislava II. Krajský súd uznesením sp. zn. 4 NcC 2/07 z 28. februára 2007 prikázal vec na prerokovanie a rozhodnutie okresnému súdu.

Dňa 4. mája 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania a žiadal ho, aby uhradil súdny poplatok. Výzva bola sťažovateľovi doručená 26. júna 2007, ktorý následne 27. júna 2006 doručil okresnému súdu vyjadrenie k výzve a požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením č. k. 12 C 86/2007-43 zo 6. júna 2008 okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 23. júna 2008 odvolanie.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím okresného súdu č. k. 12 C 86/2007-43 zo 6. júna 2008, ktoré napadol opravným prostriedkom 23. júna 2008, a využil tak možnosť dosiahnuť účinnú ochranu jeho základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu 22. októbra 2008.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na základný ústavný predpoklad vzniku právomoci ústavného súdu v konaní o sťažnostiach, a to na skutočnosť, aby o ochrane tvrdeného porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy a dohovoru nerozhodoval iný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Ak existuje taký súd, ústavný súd zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, pretože tomu bráni ústavný princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

V tejto spojitosti treba pripomenúť, že ústavný súd v danom prípade považuje odvolanie ako riadny opravný prostriedok za účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd. V rozsahu svojho preskúvacieho oprávnenia sa teda odvolací súd musí vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi uvedenými v odvolaní, ako sťažovateľ uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že v čase podania sťažnosti sťažovateľa bol ešte iný súd, a to príslušný krajský súd, ktorý bol oprávnený a povinný rozhodovať o tom, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu jeho označených základných práv

a slobôd podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov napadnutého uznesenia okresného súdu.

Ústava a zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovatelia vybrali spôsob ochrany svojho základného práva a orgán, pred ktorým ho uplatnia, čo je vyjadrené princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu (obdobne napr. II. ÚS 48/06).

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 86/2007, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 71/05).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/04, II. ÚS 57/01) berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom ..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“

(II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že konanie začalo 9. októbra 2006, keď bol krajskému súdu doručený návrh sťažovateľa na ochranu osobnosti a vyplatenie nemajetkovej ujmy.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa i úkony účastníkov posúdil a zistil, že 4. mája 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, 27. júna 2007 mu zaslal na vyplnenie potvrdenie o osobných a majetkových pomeroch a 6. júna 2008 mu nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe zistených skutočností považovať postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné vzhľadom najmä na dĺžku konania (24 mesiacov) kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaných článkov ústavy a dohovoru. V postupe okresného súdu síce možno zistiť aj prietah (obdobie od 27. júna 2007 do 6. júna 2008), išlo však o doteraz ojedinelý prietah, ktorý bol následnými úkonmi zo strany okresného súdu napravený.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, IV. ÚS 203/03)].

Ústavný súd súčasne zobral do úvahy aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ktorý svojím správaním môže tiež prispieť k zbytočným prietahom, pretože,

ak na jednej strane sťažovateľ ako účastník konania je oprávnený využiť na svoju obranu všetky procesné prostriedky dané mu príslušným procesným kódexom, na druhej strane musí počítať s tým, že ich včasné nevyužitie môže mať za nevyhnutný dôsledok spomalenie postupu všeobecného súdu pri prerokovaní veci samej, a tým aj predĺženie súdneho konania, a že tento dôsledok (predĺženie konania) nemôže v sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy následne úspešne pričítať výlučne postupu konajúceho súdu a len z tohto dôvodu vyvodzovať porušenie jeho označených práv (obdobne napr. IV. ÚS 41/05).

A fortiori to platí v prípade akéhokoľvek podania sťažovateľa adresovaného súdu spôsobom, ktorý musí byť zrozumiteľný a v súlade s príslušným procesným kódexom. Za takéto „správanie“ pričítateľné podľa okolností veci na ťarchu účastníka konania možno považovať aj neúplný návrh na začatie konania, v dôsledku čoho okresný súd musel odstraňovať jeho nedostatky a podobne.

Aj keď doterajší priebeh konania pred označeným súdom nebol celkom bez priet'ahov, ktoré by bolo možné označiť za zbytočné, tieto by nezakladali reálnu možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu by eventuálne mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť. To ale neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením označených práv sťažovateľa v uvedenej veci, ak okresný súd nebude ďalej konať o podanom návrhu, a sťažovateľ zároveň splní všetky zákonné predpoklady a náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd preto sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 86/2007 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2008